

Силабус дисципліни «ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ»

1. Загальна інформація

Параметр	Опис
Ступінь	Бакалавр
Освітня програма	«Економіка та управління бізнесом»
Рік / Семестр	IV рік / VII семестр (денна форма навчання)
Кредити ECTS	5
Мова викладання	Українська
Викладач	к.е.н., доцент Івашук Юрій
Контакти	yuiwashuk@gmail.com, +380683778833

2. Мета курсу та ключові результати навчання

Мета дисципліни – вивчення базових концепцій та методів дослідження галузових ринків, а також набуття навичок аналізу закономірностей їх функціонування, державної політики та поведінки фірм на цих ринках. Курс спрямований на глибоке засвоєння студентами питань, пов'язаних з різними аспектами функціонування ринкових структур та поведінки фірм на них.

Після завершення курсу студент буде здатен:

- Самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій та пропонувати способи їх вирішення.
- Проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінювати їхню конкурентоспроможність.
- Застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- Ідентифікувати джерела даних, збирати, аналізувати необхідну інформацію та розраховувати економічні показники.
- Абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем та особливостей поведінки їх суб'єктів.

3. Тематичний план курсу

Змістовий модуль 1. Конкуренція на галузових ринках та їх ефективність

№	Тема	Ключові питання	Години	Оцінювання
1	Основи теорії економіки галузових ринків	Методологія, парадигма «Структура – поведінка – результативність» (Гарвардська школа), підхід Чиказької школи, історія розвитку.	2 лк, 2 пр	Питання, тести
2	Ідентифікація галузових ринків та їх класифікація	Визначення продуктових та географічних меж ринку. Статистичні класифікатори. Класифікація ринкових структур за Шерером, Штакельбергом, Чемберліном, Бейном.	4 лк, 4 пр	Питання, тести, задачі
3	Галузева конкуренція і конкурентоспроможність	Чинники інтенсивності конкуренції. Показники ринкової концентрації (CR, HHI). Детермінанти	6 лк, 4 пр	Питання, тести, задачі

		конкурентоспроможності галузі. Індекс глобальної конкурентоспроможності.		
4	Економічна ефективність галузевих ринків	Наслідки монополізації ринків. Оцінка суспільних втрат від монопольної влади (Хабергер, Коулінг, Мюллер). Х-неефективність. Підтримка конкуренції.	4 лк, 4 пр	Питання, тести, задачі

Змістовий модуль 2. Структура галузевих ринків

№	Тема	Ключові питання	Години	Оцінювання
5	Чинники структури галузевого ринку	Технологічні чинники (ефект масштабу, MeB). Поведінкові чинники (еластичність попиту). Стохастичні чинники ("Процес Жібра"). Політика держави.	4 лк, 2 пр	Питання, тести, задачі
6	Ринкова влада фірм на галузевих ринках	Поняття ринкової (монопольної) влади. Показники вимірювання: коефіцієнт Лернера, індекс Ротшильда, коефіцієнт Бейна, коефіцієнт Тобіна, коефіцієнт Папандреу.	4 лк, 4 пр	Питання, тести, задачі
7	Бар'єри входу-виходу і динаміка галузевого ринку	Нестратегічні та стратегічні бар'єри входу. Класифікація ринків за Бейном. Теорія квазіконкурентних ринків.	4 лк, 2 пр	Питання, тести
8	Вертикальна інтеграція на галузевих ринках	Форми та стимули до вертикальної інтеграції. Наслідки для ринкової влади. Вертикальні контракти та франчайзинг. Антимонопольний контроль.	6 лк, 2 пр	Питання, тести
9	Диференціація продукту, структура ринку і конкуренція	Горизонтальна та вертикальна диференціація. Моделі Хоттелінга, Салопа, Ланкастера. Вимірювання диференціації. Реклама та її вплив на ринок.	6 лк, 4 пр	Питання, тести
10	Антимонопольне регулювання і структура галузевих ринків	Інструменти антимонопольного регулювання. Контроль за економічною концентрацією. Горизонтальні та вертикальні обмеження. Вплив Гарвардської та Чиказької шкіл.	6 лк, 2 пр	Питання, тести

4. Система оцінювання

Компонент	Вага	Деталі
Поточне оцінювання	20%	Оцінка визначається як середнє арифметичне балів, отриманих під час практичних занять.
Модульний контроль (2 модулі)	20%	Виконання письмових робіт за темами 1-5 (модуль 1) та 6-10 (модуль 2), що включають тестування, теоретичні питання та задачі.
Самостійна робота	15%	Оцінюється виконання п'яти практичних задач.
Тренінг	5%	Оцінка визначається на основі активної участі у виконанні завдань тренінгу.

Екзамен (підсумковий контроль)	40%	Оцінка за виконання екзаменаційних завдань (2 теоретичні питання, 1 задача).
Разом:	100%	

5. Політика курсу

- **Академічна доброчесність** – усі роботи мають бути оригінальними. Плагіат та списування під час контрольних заходів є неприйнятними.
- **Дедлайни** – роботи, подані після встановленого терміну без поважної причини, оцінюватимуться зі штрафними балами.
- **Відвідуваність** – регулярна відвідуваність та активна участь у заняттях є важливою передумовою успішного навчання.

6. Рекомендована література

1. Aguirregabiria, V., Collard-Wexler, A., & Ryan, S. P. (2021). Dynamic games in empirical industrial organization. *Handbook of Industrial Organization* (Vol. 4, pp. 225–343). North-Holland/Elsevier. <https://doi.org/10.1016/bs.hesind.2021.11.004>
2. De Loecker, J., & Syverson, C. (2021). An industrial-organization perspective on productivity. У К. Ho, A. Hortaçsu, & A. Lizzeri (Eds.), *Handbook of Industrial Organization* (Vol. 4, pp. 141–223). North-Holland/Elsevier. <https://doi.org/10.1016/bs.hesind.2021.11.003>
3. Gavazza, A., & Lizzeri, A. (2021). Frictions in product markets. У К. Ho, A. Hortaçsu, & A. Lizzeri (Eds.), *Handbook of Industrial Organization* (Vol. 4, pp. 433–484). North-Holland/Elsevier. <https://doi.org/10.1016/bs.hesind.2021.11.006> (також як NBER Working Paper №29259, September 2021).
4. Ho, K., Hortaçsu, A., & Lizzeri, A. (Eds.). (2021). *Handbook of Industrial Organization* (Vol. 4). North-Holland/Elsevier. ISBN 978-0-323-91513-7 (hb); e-ISBN 978-0-323-91514-4.
5. Ho, K., Hortaçsu, A., & Lizzeri, A. (Eds.). (2021). *Handbook of Industrial Organization* (Vol. 5). North-Holland/Elsevier. ISBN 978-0-323-98887-2 (hb); e-ISBN 978-0-323-98888-9.
6. Li, M. (Ed.). (2021/2022). *IEIS 2021: Proceedings of the 8th International Conference on Industrial Economics System and Industrial Security Engineering*. Springer.
7. Farrell, J., & Shapiro, C. (Issue Eds.). (2021). Special Issue: The 2010 Horizontal Merger Guidelines after Ten Years. *Review of Industrial Organization*, 58(1). Springer.
8. Regular issues (без спецредакторів). (2021). *Review of Industrial Organization*, 58(2–4).
9. Salop, S. C., & Sibley, D. S. (Issue Eds.). (2025). Special Issue: Antitrust Policy. *Review of Industrial Organization*, 66(1), January. Springer.
10. Shor, M., & Sibley, D. S. (Issue Eds.). (2025). Special Issue: Vertical Relationships. *Review of Industrial Organization*, 66(2), February. Springer.
11. Williams, J. W. (Issue Ed.). (2025). Special Issue: The Telecommunications Industry. *Review of Industrial Organization*, 66(4), April. Springer.
12. Church, J., & Ware, R. (2019). *Industrial Organization: A Strategic Approach*. Wiley.
13. Waldman, D. E., & Jensen, E. J. (2019). *Industrial Organization* (5th ed.).
14. Walters, D., & Helman, D. (2020). *Industry Dynamics*.
15. Demir, Y., & Dincer, F. (2020). The Effects of Industry 4.0 on the Food and Beverage Industry.
16. Criscuolo, C., & Lalanne, G. (2024). *A New Approach for Better Industrial Strategies*.
17. Criscuolo, C., Lalanne, G., & Díaz, L. (2022). Quantifying industrial strategies (QuIS): Measuring industrial policy expenditures.
18. Ahlvik, L., Coria, J., den Bijgaart, I., Johnsson, F., Jaraitė, J., Löfgren, Å., & Rootzén, J. (2024). Green industrial policy for climate action in the basic materials industry.
19. Xia, L., Han, Q., & Yu, S. (2024). Industrial intelligence and industrial structure change: Effect and mechanism.
20. Zimmer, M., & Hoffmann, P. (2023). *The Green Industrial Revolution – Investment Pathways to Decarbonize the Industrial Sector in Europe*.